

دینی ، علمی ، ادبی واجتماعی

سنه

هـ

مخفل

۱۳۳۸

جلد

هـ

مجمع التمسك الاسلامي

شىمدىك عربى آيلرى ابتداسنده نشر اولونور .

صارف ، مديرى ، محررى :

ربيع الاول

۱۳۴۳

جزء

۵۳

شرائط تحرير: اسلامك نفعنه خادم يازيلر مع الت شكر قبول ونشر اولونور . يازانك شخصيتى دكل ، يازينك ماهيتى نظر دقته آلينير . كونده ريله جك آثار او قوناقل و مختصر جه يازيلش اولماليدر . كلن يازيلردن شايان قبول كورولنلر تاريخ صيراسيله درج ايديلير .

شرائط اشترأ : هر سنه نك برنجى واىكنجى آلتى آيلغندن اعتباراً آبونه قيد اولونور . سنه لكى پوسته اجرتيله برابر : ۱۰۰ ، آلتى آيلغنى : ۵۰ غروشدر . ممالك اجنيه ايجين ۲۰ و ۱۰ غروش علاوه سى لازمدر .

مخفل

۱۳۳۸

مجموعه سنك چكن سنه لره عائد و بك چوق معلومات مفيدى جاوى اولان نسخهلرى منتظماً ديكيلىش و اوزره لرلرته قالين بررقايق كچيريله رك مجلد كتاب حالته كتيريلشدر . خيرالانىس اولاييله جك بونفيس كتابلردن برنجينسك موجودى يتمش ، ۷-۱۲ نجى نسخهلرى پرا كنده اولارق قالشدر . بهر نسخه سى ۱۰ غروشدر . ۲۰۳ و ۴۰۲ نجى جلدلر ك بدلى ده پوسته اجرتيله برابر يوزر غروشدر . طوغرودن طوغرويه اداره خانه يه ۲۰۰ غروش كونده ريلدىكى صورتده هراوج جلدى يوللانير .

نسخه سى ۱۰ غروشدر .

اجتماعی ضلالمز

اجتماعیاتیجیلرمز ، باشلیجه ایکی یه آریلیور .
بری اقوام سائرهدن اولدقلری حالده تورکیلیک
ایدنار ، یعنی تورک کچینلر . دیکری ده شرقی
بولوندقلری حالده غربیجلیک ایدنار ، یعنی هرایشده
غربی تقلیده اوزدنلر . اولکیلرک قبله سی کون
طوغیسی ، صوکر اکیلرک کعبه سی ده کون باتیسی .
برنجیلرک مذهبی عمده سی « عرب حرثی ،
تورک مدنیتیه قابل تألیف دکدر » دییه (شامانی) لکه
قدر دایانیور ، ایکنجیلرک مشربی زبده سی ده
غربک هر تورلو مآثرینی قبول و تطبیق هوسندن
عبارت بولونویور .

بونلرک برلشدیکی نقطه لرده وار . مثلاً اسمنک
آلته تورکجه وچاغاتایجه مخلص طاقانلر ، اوکا
رغماً قفاسنک اوستنه فرنکجه باشلق کچیرنلر ،
یعنی هم مستشرق ، هم ده مستغرب کورونلر
مشاهده ایدیور .

صوکر اهرایکی قسمک مذهبی و مشربی عقیده سنی
بیلمه دن مودایه تبعیت دییه جماعته او یانلرده موجود .
مثلاً : غربک دینی ترنمی دیمک و شامانی
قولاغنه پک ناخوش عکس ایده جک اولان کلیسا
موسیقی سنی بیله دیگله مک ایسته ینلر ، کذا انتاریسنک
اوموز باشنده نظر طاقیمی صاللانان چوجوغنه
کتن شابقه گیدیرنلر کورولویور .

خلاصه : خلقک متفکر اولمایان افرادی ، فکری
واجتماعی بر فوضی ایچنده یوزویور و دییه بیلیرم که
برطرفی شرقه ، برطرفی غربیه توجه اضطرارنده
قالان افراد ملتک حالی ، قانی قاواق او یوننده
قاره کوزک چاریلماسنی آندیریور .

بناءً علیه حقیقی متفکرلر رمزک طوغروجه
دوشونه جکی و زوالی خلقک کیتمه سی لازم کلن

ضابطم زده کوردکلرینی وچکدکلرینی بیلدیرسه لردی .
تیت حکومتی کندی تشبیه لاسایی هند
حدودنده ژیان تسه Gyantsé یه ۲۳۰ کیلومتر اولق
تلغراف تلیله ربط ایتمک ایسته مشدر . لازم کلن
مالزمه (تلر ، مجردلر الخ ...) هند تلغراف
اداره سندن ایسته مشدر . لازم کلن دیره کلر تیتده
حاضر لاش و اکثریتله یوکسک اولان او حوالیده
بعضاً یوز کیلومتر و مسافیه او موزله طاشینمشدر .
مع مافیه تلرک فرشی آنجیق بش هفته سورمش
و بو ایش انکلز اولق اوزره ایکی مهندس و دورت
معاون ریاستنده تمامیه یرلیر طرفدن یاپیلمشدر .
انکلز مهندس لری اولجه تیت اشراف عائله لرندن بعضی
کنج لره تلغراف و تلفونک فصل ایشلتیدیکنی اوکر .
تشلردر . میستر کینگ ، تیت ایشجیلرینک ذکی ، مطیع
ودایانقلی اولدقلرینه دأثر بیان تقدیر اتده بولنمقده در .
خطک فرشی نه اهلینک ، نه ده لاملرک ممانعتنه
او غرامامش ، بالعکس بونلر طرفدن یاردیم کورمشدر .
تلر تیت پای تختنه واصل اولدیفی کون ، ملی بریارام
کبی جوش و خروش ایچنده تسعید ایدلمشدر . آرتیق
چینی و ژاپون هاجیلرینک استقالندن قور تولدقلرینه
اهالی چوق سه وینمشدر . آراسی چوق کچمه دن
لا ساده تلفون ده تأسیس ایدلمشدر . ایلک تلفون
معبدلر (؟) و دالای لامانک سرایلرینه کتیرلمشدر .
تلفونک تأسیسنی ، بین العوام استعمالی تعقیب
ایتمشدر .

تلغراف اکثریتله لاسانک ناپاللی و مسلمان (؟)
تجاری طرفندن قوللانمقده ایسه ده تلفون هر کس
طرفندن رغبت بولمقده ایمش . هم او صورتله که
محاوره لر بر تورلو بیتمک بیلیمورمش . آکلاشیلان
اوراده دقیقه حسابیه مشتریلر صویلمیور .

۲ آغستوس ۹۲۴ رشید مظهر

طرفی کو ستره جکی زمان چوقدن ککش ، حتی چوقدن کچمشدر .

اهل انصاف اولانلر بلاترددا عتراف ایدرلرکه :
تورکلرک شامانیلکه قدر رجوع ایتهمسی ، مویتاب چراغی کبی کری کری کیتهمسی دیمکدرکه قفاسنده آزیحق ترقی میلی بولونانلرک شوفکر سقیمه شدتله علیهدار اولمالری ، ترقیپورلرکک شعار مخصوصی اولق لازم کلیر . اکر شامانیلک ، تورکلرکک روح مدنیتنه موافق برعقیده اولسهیدی شامانیلکک مرکزی بولونان تبتنده تلغراف وتله فون کی مدنیت مآثرینک وجوده کتیریلهمسی بوزمانه قدر کچیکمزدی .

ثانیاً : عرب حرثنک - که غالباً مسلمانلق دیمک اولاجق - تورک مدنیتله قابل تألیف اولمادینی ، هیچده قازانیلاجق بردعوی صایلاماز . چونکه : مسلمانلق ، یالکز عربله مخصوص برحرث اولمادینی کی اسلامیتک تورکلر طرفندن کمال خواهشله قبول ایدیلهمسی وتورکلرک مسلمانلقدن صوکر ابرقات دها یوکسهلمهسی ده ادعای واقعک خلافتی اثباته کافیدر . سلجوقیلر ، مسلمانلغی قورقورلندن دکل ، وجدانی آرزولرندن قبول ایله مشار ، قبل الاسلام کوچه به برعشیرت ایکن بعدالایمان معظم ومحتشم برحکومت تشکیل ایله مشلدر .

کلهلم غربیحیلکه :

مسلمانلغک موعظه کتابلر نده قیامته یاقین کونشک غربدن دوغاجنی یازیلیدر . شریعتک خبر ویردیکی وعلم هیئتک بالحساب قبول ایله دیکی شو حادثه به احتمال عقل ایردیره مه یه جک قفالر بولونور . اوله لرینه خطاباً ده نیلیرکه : بو کون مدنیت ومعرفت کونشی ، غرب افقارلرندن دوغمش و سمت الرأسه قدر یوکسهلمشدر . اوندن یوز چهویرمک ، یاراسهلر کی ضیا قارشیسنده کوز قایماق دیمک اولور . فقط فجر کاذبی آیدینلق صانوبده اوکا طوغرو قوشانلر ،

پک چابوق قارانلقده قالیرلر . بویله اولدینگی کبی نه او غربک کوز قاماشدیران هرایشیغنه قارشى علی العمیا کیدنلرده ار ، کچ آیاقلری آلتنده آچیلان اوچوروملره یووارلانیرلر .

غربک عرفانی وار ، صنایعی وار ، ثروت ورفاهی وار . بونلرک قبول وتطبیقنی هیچ بر عقل سلیم استغراب ایتمز . ایدم جک اولورسه او عقل ، سالم دکلدیر .

لکن بیلهم نه دنسه بومأثری آلامیورز . معارفز چوربا . معلملر مزه کوشه قاپماجه اویناتیلیر . پروغراملر مز یازار بوزار تخته سی . مکتبلر مز طلبه موجوده به غیر کافی . صنایع مز میدانده . اسکیدن ایوب او یونجاقجلی وار دی . آجیش ، بوجوش بر شیلر یاپارلردی ، شیمدی اونلرده قالمادی . عبد عاجر بر دولکر بولق ایچین ایجه دولاشدم ، حالا دامی آقطار تمق نصیب اولمادی . ثروت ورفاهمز ایسه ... ماشالله صندوقلر مز آلتندن چورویور ، فقط رطوبتلی رده طور دیغندن ...

بزی ده غربیلر کی رفاه وسعادت ایچنده یاشاتا جق اولان شومأثره بدل عشرت کی ، رقص کی ، اخلاق سزلق وفحش کی غربی رذائله مشتاقانه قوللر مزی آچورز ، بوفرنگی خسته قلرک ساری ومهلاک میقرویلرینی کمال تهالکله مملکته صاحیورز . ایش اودرجه به وار ییورکه اسکیدن یالکز کوچکلر مز اوینارکن شیمدی دیشیلی ، ارککلی کوچکلر مز و بویوکلر مز داء الرقص هرزه وکیلکته مبتلا یولونویورلر .

غربده بر قسم خلقتک دینی ، ایمانی منفعتدن عبارت ایمش . بو عقیده صاحبلی ، یاباجقلری بر فدا کارلغی بیله ایدم جکلری انتفاعه کوره یاپارلر مش . باری شوترز غربی بی ده مذهب اجتماع اوله رق قبول ایتسه کده آلا جغمزله ، ویره جکمز ایجه

مخفل ادبی

غزل

وار بنده بر گزیده ، مهیج زبان عشق ،
 دل بسته سانه خانه هر رازدان عشق .
 ارواح قدسیانه ویر و جد بی مثال
 روحمدن آسمانه چقان هر فغان عشق .
 قائم صعوده بن یته یوکسلمک ایسترم
 بولسمده قرب عر شده بر آشیان عشق .
 دل مهر فیضبار الهی فروغیدر
 بیلم آزار می باشقه کونش آسمان عشق .
 جسم نزاری تاب غرامیله یاقه ده
 هر ذره رمادم اولور بر جهان عشق .
 کوردجه بی نقاب اونی پروانه وار اوچار
 پیرامنده شوق ایله کرویوان عشق .
 فیض محبتیله اولور دیده دن دوشن
 هر قطره نور ایچنده یم بیکران عشق .
 افناء ایدوب وجودی نارغرام ایله
 کامجه اولوق ایسته یورم کامران عشق .
 توقادی زاده

شکب

بر نظم ناصح

برادر ! سالک راه فضیلت مرد عاقلدر
 همیشه میل جاهل شبهه سز سمت ردائلدرد
 قبول ایت اهل علمک قولی ای صاحب انصاف
 محقق قول عالم ، سائق سوق فضائلدرد
 جالیش احضار زاده روز و شب ای دل بودنیاده
 آنک تحصیل چونکه باشقه یرده غیر قابلدر
 صاقین جهال ایله اوقاتکی امراره میل ایتمه
 جهالت پدشهرله صحبت ایتمک فیضه حائلدر
 صاریل جبل الهی به هدایت آنده در آنحق

دوشوندکدن و آدام عقلی حساب ایتدکدن صوکر
 فدا کارلغه قالقیششق . غریبلرک بر سر صنعتی
 وار . بعضیلر مزی چله دن چیقار تاجق وزیل زورنا
 اوینا تاجق قدر کندیلرینه تمثیل ایتمک یولنی پک
 کوزمل بیلورلر . نه اولوردی بزده اوسر تمثیلی ،
 یاخود او طرز تمثیلی اوکره نسه یدک ده اونلری
 اوینا تاماساق بیله هیچ اولمازسه اویونچاقلری
 اولماسه یدق .

انکار و تردده محل یوقدر که غریبلر کی کینوب
 قوشانقله دکل ، اونلر کی چالیشوب چالامقله
 غریبله شیرسه ک استفاده ایدرز . یوقسه محمودنانی
 دورنده اورویا کسوه سنی قبول ایدیشمزدن حصوله
 کن قازانچمز ، مشهور آلکساندر دومایه « تورکله ،
 سیاه ستره و قرمزی فسله آغزی مهرلی شراب
 شیشه لرینه دونیلر » تشبیهی یاپدیرمقدن عبارت
 قالمشدی .

کچنلره مخفل اداره خانه سنه الهی و فضیلتی بر
 مستشرق کلمشدی که سکرز اون لسان بیلور
 و طاهر المولوی بکه تاریخ اسلامه دائر قونوشویوردی .
 حیرت و حرمتله دیکله دیکمز بو ذات کیتدکدن صکر
 مولوی بک :

— شونک باشنده شایقه ، نمکنده فس وار .
 او بنم بیلدیکم لسانلری بکا یاقین بیلور ، بن اونک
 بیلدکرنی بیلیمورم . بالفرض سرپوشلر من تبدیل
 ایدیلسه اونک بیلدیک لسانلر بنم ققامه کیره رمی ؟ دینه
 بزه صوردی . طبیعی :

— خایر .. جوانی ویردک .
 — دیمک که معرفت قفانک طیشنده دکل ،
 ایچنده ایمش . دیدی .

بومطالعه یی پک محق بولدم ، اوندن صوکراده
 شوپریشان ، فقط محصول وجدان سطرلری قارالادم .

فکری